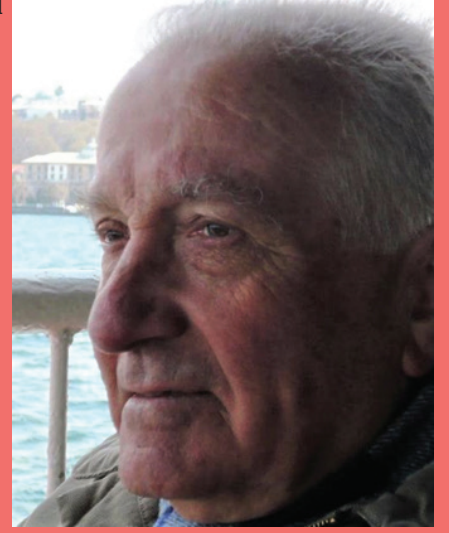

ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümünden özel bir insan geçti: SÜHA SELAMOĞLU

Ahmet Ş. Üçer¹

Süha hocamızın vefatı üzerine Makina Mühendisliği Odasının yayın organlarında yayınlanmak üzere benden bir yazı istenmesi üzerine düşünmeye başladım. Süha bey ile tanışıklığımız 1967 yılına dayanıyor. Ben o sırada Makina bölümünde asistandım. O ise ABD'nin Brown üniversitesinde doktorasını tamamlamış olarak bölüme yeni katılmıştı. Ben o zamanki ısı-akışkan laboratuvarının üstündeki bir odada otuyordum. Doktora için yurt dışına gidinceye kadar, o odada karşı karşıya oturduk. Bölümümüze yeni gelmiş, ABD'nin önemli bir üniversitelerinden birinde doktora yapmış, İTÜ mezunu genç bir akademisyendi. Aynı odada oturmak insanları birbirine yakınlaştırır... Akademik sohbetlerimiz, hocamın fizik ve matematik bilgisinin derinliğini hemen ortaya çıkarıyordu. Sanırım birçoğumuz, akademisyenliğin başlarında cahilliğimiz anlaşılmasın diye soru sormağa çekinmişizdir. Bende öyleydim. Ama hocamın soruları karşılama, soru sorarak öğrenmeyi özendiriciydi. Sorulara verdiği ya-

nıtlarla bana çok şey kazandıracığını anlamıştım.

Bir gün 'Rabi Üçer senin neyin oluyor' diye sormuştu. 'Babamdır' yanıtını vermiştim. 'Devlet Su İşleri Etüt Plan dairesinde çalışırken bizim amirimizdi' diye karşılık vermişti. İlk işim babamı görünce 'Süha Selamoğlu'nu tanıyor musun' diye sormuştum. 'Tabii iyi tanırım, en yetenekli genç mühendislerden biriydi, Doktora için ABD'ye gitmişti' diye anlatmıştı. Bu durum beni Süha hocama daha da yakınlaştırmıştı. Ama kısa süre sonra doktora için eşimle İngiltere'ye gidecektik.

Hocamızın, biz İngiltere'deyken, eşini kaybettiği haberini almıştık. O zamanki iletişim olanakları kendisine ulaşmamızı önlemişti ama eşini kaybetmenin üzüntüsü üstüne üç kızını yetiştirmenin ne kadar zor olabileceğini düşünerek kederlendiğimizi hatırlarım. Ama hocam pırl pırl üç kız yetiştirdi. Sonraki yıllarda Nur, Handan ve Gülgün ile hem ben hem de eşimin arkadaşlığı, Süha hocamla olan arkadaşlığımızı aratmadı. 1970 yılında yurda döndüğümüzde

Süha hocamla olan yakınlığımız iyice perçinlendi. Artık ben, başım sıkıştığında odasına gidip akıl danışmaya başlamıştım. Sorduklarıma verdiği yanıtlar ufuk açıcıydı. Konular bazen bilimsel teknolojik, bazen sosyal olabiliyordu. Yönetici olmayı hiçbir zaman istememişti. Ben ise sanırım yönetici olmaya, ondan daha fazla sıcak bakmıştım. Ama ne zaman öyle bir teklifle karşılaşsam görüşlerine güvendiğim büyüyüm olarak soluğu odasında aldığımı hatırlarım. Konuları Süha hocam ile tartışmak her zaman öğretici ve aydınlatıcı olurdu.

Yıllar yılları kovaladı, Süha hocam

¹ Prof. Dr. ODTÜ Makina Mühendisliği Bölümü emekli öğretim üyesi - ucer@metu.edu.tr

bir doğa aşığıydı. Dört akademisyen arkadaşıyla bir ekip kurmuştu. Ekiptekiler kendisini 'Kaptan' diye anarlardı. Ülkemizin birçok dağına bu ekip çıkıldığını biliyorum. Ekip gezilerinde çektiği birçok slaydı bölümde organize ettiğimiz toplantılarda gösterdiğini ve slaytlarıyla bizleri o zorlu tırmanışlara götürdüğünü de hatırlarım. Hobilerinden biri fotoğraf çekmekti. Belki de yeni teknolojilere uyum sağlamaya direnme, fotoğraf makinalarının filminden dijital dönüşüyle başladı. Bu konuyu kendisiyle tartıştık mı hatırlamıyorum. Ama şu bir gerçektir dijital teknolojileri kullanmamak gibi bir inadı vardı. Hocamın bir başka sevgisi ise klasik müzikti. ABD'den getirdiği zamanının çok iyi bir müzik seti ve birçok 33'lük plağı vardı. Oran'daki evindeki sessizlikte, beraber müzik dinlemek ve sonra dinlediğimiz müziği tartışmak mutluluk vericiydi.

Hocamın hobileri saymakla bitmez. Evindeki birçok eşyayı kendi elleriyle yapmıştı. Gurme yemek yapmada da üzerine yoktu. Eşimle gittiğimiz bir ziyarette gördüklerimizden sonra hocamızı bize davet ettiğimizde, eşimin yiyecekleri üretirken gösterdiği özeni hiç unutmam. Süha hocam özeldi... Hocamın doğa aşığı Karadeniz dağlarında aldığı arsa ve Ferteke'te aldığı köy evi ile pekişmişti. Arsaya bir şeyler yapmak için ömrü yetmedi ama taş köy evini restore edip çok şirin bir şeker sokmuştu. Hem de Ferteke'te bulunduğu bir ustayla ve kendinin çizdiği planlarla... Evin verandasındaki beyaz üzüm asmalarını kullanarak, beyaz şarap yapmaya başlamıştı hocam. Sonraları, Ankara yakınlarındaki Kalecik'ten Kalecik Karası üzümünü arabaya yükleyip Ferteke'ye götürdüğünü ve orada yaşadığı kırmızı şarap üretme serüvenini

anlatmaya başlamıştı. Sonunda, ben de Ferteke'teki evine iki defa gitme mutluluğunu yaşadım. Bu geziler hiç unutamadığım hatıralarla doludur. Bor ve Niğde marketlerindeki akşam yemeği için yapılan alışverişleri, tarihi yerleri gezilerimizi hep hatırlarım. Hocam akşam yemeklerini hazırlarken benim kendisini izleyip yardımcı olmaya çalışmamı, bira veya şarap eşliğinde yemeğimizi yememizi, Ankara – Ferteke yolunda giderken köylere uğramamızı, Hasan Dağına bakan bir lokantada alabalık yememizi hiç unutmam.

Süha hocam 1966 – 1970 yıllarında, Makina bölümü öncülüğünde kurulan, mühendislik fakültesinin kimya ve elektrik bölümü öğretim üyelerinin de içinde bulunduğu Türkiye'nin ilk roket projesi ORDOT'un elemanlarından biriydi. Projenin başarılı olmasına hocamın katkısı büyük olmuştu. Konularımız çok benzerdi, beraber verdiğimiz grup derslerinde mutlu ve öğretici günler geçirirdik. Beraber akademik konulara eğildiğimizde hocamın engin bilgisini yakından izlemek olasıydı. Olaylar karşısında her zaman alçak gönüllü bir duruş sergilerdi. TUBİTAK SAGE'de roket yapmaya soyunduğumuz yıllarda, hocamın bu konudaki bilgi ve deneyiminden yararlanmak için kendisine danışmaya başlamıştık. Enstitüye geldiğinde çalışan mühendislerin kendisine gösterdiği hürmet dikkate değerdi. Sonraları bilim ve teknolojiyi popülerleştiren TUBİTAK Bilim ve Teknik dergisini hazırlayan ekipte yer alması da derginin kalitesinde sıçrama sağlamıştı.

Son senelerde kendisi ile olan yakınlığımız, her Salı günü öğle yemeği geleneğine katılmam ile pekişmişti. Bu geleneği 1960'larda ODTÜ'de

roket üzerinde çalışırken başlatmışlar ve zaman içinde emeklilerin Salı günü yemeğine dönüşmüştü. Her Salı günü Üniversitenin çeşitli bölümlerinde çoğunlukla yöneticilik yapmış emekli öğretim üyeleri ile sohbet çok mutluluk vericiydi. Salı yemeklerinde konuşulan konular çok çeşitliydi. Teknolojideki gelişmeler, çeşitli fizik ve makina mühendisliği konuları ve bilhassa astrofizik. Süha hocam birçok defa bilim teknoloji dergilerinde gördüğü, dikkatini çeken konuların fotokopisini çekip bize dağıtmıştı. Tabii, güncel politika ve sağlık sorunları da konuşulan konular arasındaydı. Bilimsel veya teknolojik konularda anlayamadığımızda Süha hocam iki Salı arasında problemin matematiksel modelini yapar, fotokopiyle çoğaltır ve tartışılmak üzere önümüze koyardı. El yazısı çok okunaklı ve güzeldi. Kaleme aldıklarının içeriği, bir makalenin ön çalışması gibiydi.

Hocamın rahatsızlanmasından dolayı Salı toplantılarına katılamamasını, büyük bir eksiklik olarak görmeye başlamıştık. Ama hayat böyle bir şeydi... Toplantıların bazılarında, sevgili kızı Gülgün'un çabalarıyla aramıza katılması hepimizi mutlu etmişti. Hocam çok özel bir insandı. Güler yüzüyle matematik, fizik problemlerinin çözümüne katkılarını, alçak gönüllüğünü, cömertliğini, onurlu duruşu unutulmaz. ODTÜ Makina Mühendisliği bölümünden bu özelliklere sahip örnek bir akademisyenin geçmesi bütün bölüm mensupları için bir şanstır.

Sevgili Süha Hocam, ne zaman bağımsız bir görüş almak gerekse veya bir konuyu tartışmak istesem seni rahmetle anacağım. Hatıranın önünde saygı ile eğiliyorum. «